

1648

Nyhedsbrev nr. 4/2016 17. årgang

Formandens beretning fra Nørgaards Højskole i Bjerringbro

Så har der igen været tur på højskoleophold. Vi var 4 af sted til Nørgaards Højskole i Bjerringbro, og emnerne var bl.a. skifter, retsbetjente, Daisy, Digdag, Krabsen, lægdsruller. Til hvert emne fik vi udleveret en masse værdifuldt materiale.

Jeg tager mappen med materiale med til Sydholmen, så man kan se det og evt. bestille det hos Ulrich Alster Klug www.dannebrog.biz

Vi kan evt. lave en samlet bestilling, hvor vi sparer på portoen, eller bestille på forhånd, så Ulrich tager det med, når han kommer og holder foredrag om udvandring den 14. februar 2017.

Vi fik også mulighed for at bestille arkivalier til besøget på Rigsarkivet i Viborg, hvor vi var en hel dag.

Hele ugen havde vi pragtfuldt vejr med sol og skønne efterårsfarver. Der var udflugt til Bidstrup gods med rundvisning og kaffe med kage i de skønne stuer.

Tur til Karupegnen, hvor man hørte om Flyvestation Karup og historien om Grove- og Gedhuslejrene. Endvidere besøgte vi Kongenshus Hede samt området omkring Hald Sø.

På højskole, der synger man fra højskolesangbogen, og det gjorde vi da også her. Der var gode foredrag samt underholdning om aftenen. Det hele har bare været en udbytterig og hyggelig oplevelse, og jeg behøver vel ikke sige, at maden var super lækker.

PS! Jeg har allerede meldt mig til næste kursus til marts.

EE

Uden mad og drikke

For 5 år siden udgav Ole Hyltoft sin tredje bog om mad for 200 år siden.

Titlen var: **Mad, drikke og tobak 1800 - 1830.**

Da jeg så denne titel, slog det mig, at der er sket meget med mad og måltider siden min tip-3-oldefar levede.

Perioden var en nedgangstid med krig og fattigdom, og bogen er en grundig gennemgang af alle mulige hjørner af det danske madlandskab.

En mere direkte og specifik beretning om mad og drikke i et lokalsamfund har jeg fundet i publikationen "Refsvindinge", (Johs. Garnæs Petersen 1964). Beskrivelsen er fra Nyborg egnen omkring 1806 og om de måltider, der var gældende på mange gårde. Her er ikke nævnt forskellighederne på mad og drikke forårsaget af høj eller lav status eller krig og fred, men bondens daglige føde :

Søndag: *Udblødt, saltet kødsuppe med hvidkål eller melklumper og kødet til eftermad.*

Mandag: *Byg- eller boghvedegrynsvælling og stegt flæsk.*

Tirsdag: *Grønkål eller ærter kogt på saltet gåsekød; kød til eftermad.*

Onsdag: *Udblødt kødsuppe eller gåsekropsuppe med kødet til.*

Torsdag: *Som om tirsdagen.*

Fredag: *Grød eller kogemælk eller melpap [tynd melgrød], æble- eller pæresuppe, såvel som bygsuppe med kirsebær, blommer eller kræger [små bitre mørkeblå blommer] på. Til eftermad pandekager eller blot smør og brød.*

Lørdag: *Ærter og flæsk eller sortsuppe [lavet af gåseblod], eller også øllebrød, oplukket kød fra ugen med tør frugt på og med sirup og eddike.*

Morgenmad: *Øllebrød med sild, eller en skive smør eller fedt til brødet.*

Midt på formiddagen og om eftermiddagen (kl. 5), mellemmad som består af smørrebrød eller fedtebrød.

Om aftenen: *Gryngrød eller bygmelsgrød og - til at dyppe i - mælk, most eller øl; derefter finker, lungemos eller hvad andet eftermad kan have såsom kartofler med smør og peber til.*

Sommer og vinter er i henseende til morgen og mellemmad ens, undtagen om sommeren, gives til smørrebrødet, som kaldes *Smidemad*, ost, skørøst eller røget pølse og andet kød.

Af og til om sommeren fås til middag: *Vælling, klumpemælk, tykmælk med fløden på, skørøst med mælk på og til eftermad æggepandekage, stegt flæsk, oplukket kød eller smørrebrød.*

Hele året drikkes dagligt øl, men i høsten gives gammelt øl, og til mellemmad om aftenen gives hele sommeren igennem til karlene hver et glas brændevin.

John B.

VISDOMS-GRUK

Husraad

*To forskellige løgne
dem skal man ikke tro
selvom man lægger
dem sammen
og dividerer med to.*

*Men af to forskellige løgne
kan der komme en sandhed frem,
hvis man kan trække dem
fra hinanden
og multiplicerer med fem.*
Piet Hein

(Jeg elsker GRUK / JB)

REGENSEN

Præsten og digteren Jens Christian Hostrup (1818-92) har i sangspilskomedien *Genboerne* fra 1844 givet den klassiske fremstilling af det muntre studenterliv på Regensen.

Mens han læste teologi boede Hostrup selv på Regensen og deltog i de mange aktiviteter i studentermiljøet. Skuespillet *Genboerne* blev skrevet til en fest og opført af studenter. Stykket beskriver mødet mellem de virkelighedsfjerne regensianere og de omkringboende (små)borgere. Til slut kommer de to grupper til en forståelse via student Balsalts forening med smededatteren Rikke. "Livet knyttes til idéen" gennem den alliance. Hostrup skrev andre sangspil i samme studentikose stil, blandt andet *Eventyr på Fodrejsen* (1848) og *En Spurv i Tranedans* (1866-67). Han var sideløbende præst i Silkeborg og senere i Hillerød.

DANMARKS FORNEMSTE KOLLEGIUM AF **KELD GRINDER-HANSEN**, CAND.MAG., PH.D. (18 FORTÆLLINGER)

Regensen er Danmarks næstældste kollegium efter Valkendorfs fra 1588. Det er fra gammel tid Københavns mest prestigefyldte studenterbolig. Regensen blev opført i 1618-23 som hjem for 120 studenter på initiativ af Christian den Fjerde. Den gamle bygning gik til ved Københavns brand 1728. Den blev genopført i sin nuværende skikkelse efter 1730. I slutningen af 1700-tallet opstod det studenterliv, der senere har kendetegnet Regensen. Lindetræet midt i gården blev et samlingspunkt for studenternes fester og diskussioner. I 1983 måtte Regensen på grund af dårlig økonomi opgive sin selvstændige status og sammen med andre ældre kollegier indgå i Kollegiesamvirket.

Offentligt tilgængelig **Grundlæggelse**: 1618-23

Aktivitetskalender forår 2017

Januar

- 03. Gotisk læsning ved Jørgen Kristensen
- 10. Kl. 19 - Foredrag v/Jens Beck, Foreningen Svend Gønge, Lundby.
Den historiske person Svend Poulsen og Carit Etlars nationalhelt
Gøngenhøvdingen
Svend Gønge
- 17. Kl. 19 - Foredrag v/medlem Elisabeth Rosenstand
Elisabeth fortæller om sin slægt med bl.a. Arieattest
- 24. Workshop
- 31. Kl. 19 - Foredrag v/medlem Anders Beck
Den store Polioepidemi

Februar

- 07. Gotisk læsning ved Jørgen Kristensen
- 14. Kl. 19 - Foredrag v/Ulrich Alster Klug
Den store Udvandring 1860-1940
I denne periode udvandrede omkring 10% af den danske befolkning. Foredraget ser på baggrunden for udvandringen, og ved praktiske eksempler viser Ulrich, hvordan de udvandrede kan spores.
- 21. Åbent hus
- 28. Workshop

Marts

- 07. Gotisk læsning ved Jørgen Kristensen
- 14. Åbent hus
- 21. Ordinær generalforsamling
Efter Generalforsamlingen er der møde med ris og ros fra medlemmerne samt forslag til nye aktiviteter
- 28. Kl. 19 - Foredrag v/Erik Kann
Lægdsrullerne efter 1860 samt arkivalier vedr. sessionsbehandling

April

- 04. Gotisk læsning ved Jørgen Kristensen
- 11. Påskelukket
- 18. Kl. 19 - Foredrag v/medlem Lillian Holm Nielsen
"Min familie fandt mig"
- 25. Sæsonafslutning for *medlemmer*
Bestyrelsen byder på 2 stk. smørrebrød, og vi siger hinanden tak for en god sæson. Kaffe og drikkevarer kan købes.
Tilmelding skal ske til Lillian på lillian@holmnielsen.dk senest tirsdag, den 18. april.